

Струка (назив): КУЛТУРА И УМЈЕТНОСТ, IV СТЕПЕН				
Занимање (назив): Музички извођач / Музички сарадник				
Предмет (назив) : МУЗИЧКИ ОБЛИЦИ				
Опис (предмета): Стручно теоријски				
Модул (наслов): Инструменталне музичке форме				
Датум:		Мај, 2024.		Шифра:
				Редни број: 01
Сврха				
Кроз овај модул ученици четвртог разреда средње музичке школе треба да овладају већим инструменталним формама које у својој грађи садрже све раније научену и обрађену музичку грађу или музичку форму са посебним освртом на анализу примјера из музичке литературе.Ученици се у овом модулу упознају са концертном-барокни и класични концерт; симфонијом, увертиром и слободним музичким облицима- фантазија, рапсодија и балада.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Завршен трећи разред средње музичке школе.				
Циљеви				
- оспособљавање ученика за препознавање форме концерта, симфоније у примјерима из музичке литературе				
- упознавање ученика са грађом сонатног става у периоду романтизма, као и са грађом самосталних музичких форми као што су фантазија, рапсодија и балада				
- брзо уочавање форме дјела				
- олакшавање тумачења и извођења нотног текста				
Теме				
1. Концерт (барокни концерт и класични концерт)				
2. Сонатни став послије класицизма (у последњем Бетовеновом последњем опусу, сонатни циклус у симфонијама и камерним композицијама)				
3. Увертира и слободни облици (фантазија, рапсодија и балада)				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Концерт	- препозна у примјерима из музичке литературе форму и особеност барокног концерта; - уочи и препозна у	- анализира примјере из музичке литературе и у њима означи теме, облик тема, грађу сваке теме, уочи тоналне	- комбинује стечена знања о форми концерта кроз наставу инструмента; - развија, проширује схватања музичке форме и њене грађе - прикаже на часовима	- упути ученике на уџбеничку литературу; - објасни ученицима историјски развој концерта, почев од облика и грађе барокног концерта; - кроз примјере из литературе ученицима прикаже број ставова у барокном концерту, начин смјењивања тути и сола, као и грађу ставова

	анализи, у сарадњи са професором, све елементе класичног концерта (двоструку експозицију и тонални однос у њој, наступ тема, наступ развојног дијела и улогу солистичке каденце у концерту); - повезујући слику и звук кроз примјере из умјетничке музике препозна тип концерта; - примјени стечено знање- шему, грађу композиције на часу инструмента.	промјене тема, репизу; - самостално приступи анализи и других Бранденбушких концерата; - разликује у примјерима из музичке литературе форму дјела тј.врсту концерта и дијелове; - уочи приликом слушања задане композиције уз нотни примјер макро и микро форму дјела.	хармоније и солфеђа грађу музичке мисли, облик теме, модулације; - открије и јасније разумије музичку цјелину и њене дијелове са којима се сусреће на часовима инструмента; - лакше изведе дијело на часовима инструмента због развијеног и проширеног сазнања наведених области.	(примјер: Ј. С. Бах-Брандербушки концерт бр.4); - ученике упозна са карактеристикама и специфичностима класичног концерта (двострука експозиција, развојни дио...); - кроз звучне и нотне примјере концерта објасни улогу и специфичности солистичке каденце; - инсистирати на сталној анализи примјера из музичке литературе уз обавезно повезивање слике и звука.
2. Сонатни став послије класицизма	- препознати облик - форму заданог дјела; - објаснити и утврдити разлику у начину грађе сонате у периоду класицизма са сонатним ставом у романтизму; - препозна грађу тема, тоналитет; - уочи током анализе сонате оп.111 елементарне дијелове и карактеристике рано романтичарске епохе у сонати; - објасни микро форму наведеног дјела.	- анализира и пронађе главне дијелове; - да брзо пронађе теме (грађу, тоналне промјене); - развије способност брзог уочавања бројних промјена у распореду и грађи појединих ставова, олакшавајући му праћење и брже савладавање захтјева на настави инструмента; - пронађе у примјерима из литературе реченице, периоде и одступања		- упоређи кроз анализу грађу сонатног става у класицизму са сонатним ставом у периоду романтизма; - објасни и прикаже промјене у грађи сонатног става у романтизму (у погледу тоналне не заокружености дјела, промјена темпа у појединим ставовима, број ставова, соната у једном ставу); - појасни ученицима грађу сонатног става у симфонијама из периода класике и романтизма (нпр. Бетовен : VIII симфонија, Шуберт: „Недовршена“ симфонија) са ученицима анализира Бетовену сонату оп.111, која у себи садржи елементе класичности али и у великој мјери особености романтизма; - захтјева од ученика да у заданој анализи која је звучно употпуњена уоче главне дијелове,наступе тема и грађу; - комбинује анализе у којима је заступљен наведени облик, како би ученици утврдили

		у грађи; - прати ток симфонијске партитуре тј. наступе тема, дијелове, форму реченице , периода и фрагментарних структура у цјелокупном прегледу свих оркестарских дионица.		нучене области.
3. Увертира и слободни облици (фантазија, рапсодија и балада)	- научи основне разлике и особености француске и италијанске увертире; - препозна главне дијелове и структуралну грађу , уочавајући паралелу са грађом сонатног облика у сонатама уз нека мања одступања.	- приступи анализи веће музичке форме као што је фантазија, рапсодија или балада; - бржеи прецизније уочи грађу слободних облика, као и мање музичке форме које су у њима садржане(попут облика пјесме); - овлада бржем и прецизнијем препознавању наведених облика који се свирају на часовима инструмента.		- објасни карактеристике француске и италијанске увертире; - упозна ученике са грађом класичне увертире, њеном шемом, и захтјева од ученика да самостално уоче да је писана у форми сонатног облика; - објасни и прикаже кроз примјере и новије типове увертира као што су предигра, потпура увертира или концертна увертира; - захтјева од ученика да у заданој анализи која је звучно употпуњена уоче грађу и наступе тема у увертири; - објасни појам слободног облика и форме које спадају у ту групу; - појасни и представи форму, шематски приказ фантазије, баладе и рапсодије са свим њиховим карактеристикама; - приступи са ученицима анализи наведених форми уз обавезно звучно оживљавање слике.
Интеграција				
Корелација са наставом клавира, главног инструмента, хармоније, историје музике и солфеђа.				
Извори				
- Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске; - Друга стручна и теоријска литература (стручни часописи, приручници, збирке, видео и аудио записи, интернет и сл.)				
Оцјењивање				

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.

Струка (назив): КУЛТУРА И УМЈЕТНОСТ, IV СТЕПЕН			
Занимање (назив): Музички извођач / Музички сарадник			
Предмет (назив) : МУЗИЧКИ ОБЛИЦИ			
Опис (предмета): Стручно теоријски			
Модул (наслов): Вокални, вокално-инструментални и музичко сценски облици			
Датум:	2024.	Шифра:	Редни број: 01
Сврха			
Модул је намјењен музичким сарадницима и музичким извођачима четвртог разреда, те представља основу за разумјевење грађе већих вокалних и вокално-инструменталних форми са којима се ученици срећу у свом музичком образовању. Настава овог модула бави се тумачењима и анализама облика програмске музике, соло и хорске пјесме, опере, музичке драме и балета, као и музичко сценског облика али и формом кантате, ораторија, пасије, литургије и опела. Модул обухвата практичне вјежбе примјера из музичке литературе, кроз које ће поуздано овладати наведеним музичким формама.			
Специјални захтјеви / Предуслови			
Завршен трећи разред средње музичке школе.			
Циљеви			
- усвајање знања из области програмске музике кроз анализу примјера, али и специфичностима вокалних и музичко-сценских облика. - темељно овладавање грађом речитатива, арије које су своје тежиште нашли у опери, кантатама, као и грађом соло или хорске пјесме али и другим већим вокалним формама.			
Теме			
1. Програмска музика (врсте и грађа програмског дјела са анализом примјера из музичке литературе)			
2. Вокални и вокално-инструментални облици (соло пјесма, хорска пјесма, арија, речитатив,ариозо; ораториј и кантата; пасија, миса, реквијем, литургија и			

опело- са анализама примјера из музичке литературе)

3. Музичко сценски облици (опера, музичка драма и балет)

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способен да:			
1. Програмска музика	- препозна и лакше разликује појам апсолутне од програмске музике; - дефинише у заданим примјерима из музичке литературе врсте музичких симбола који су карактеристични за програмска дјела; - обнови кроз анализу примјера своје раније стечено знање о облику пјесме која доминира у овој форми.	- примјени стечено знање облика о грађи облика пјеме који су заступљени у програмској музици (увијек са ослонцем на реалан звук); - обликује форму програмског дјела и олакша праћење наставног предмета - главни предмет.	- комбинује током компоновања све особености цикличне форме, облика пјесме; - прикаже кроз анализу грађу и дијелове форме облика; - пронађе облик задане форме као и грађу, дијелове; - оживи наведене форме на часу инструмента или хора; - са већим интересовање приступи слушању и гледању опере или балета.	- пружи начелна тумачења о појму апсолутне и програмске музике; - објасни и прикаже тонско сликање, као и употребу музичких симбола који су карактеристични за програмске композиције; - прикаже грађу програмске свите у клавирским дјелима (Мусоргски: Слике са изложбе); - посвети посебну пажњу практичним анализама, усменим или писменим (увијек са ослонцем на реални звук), при чему треба да инсистира на брзини препознавања дијелова грађе.
2. Вокални и вокално-инструментални облици	- схвати особености вокалне музике и њене врсте; - препозна врсту соло пјеме, њен облик у примјерима из музичке литературе; - препозна врсту речитатива и облика арије у већим музичким формама као што су кантата, опера.	- открије облик и грађу соло пјесме или грађу руковети (број пјесама, тоналитете, број строфа, врсту пјесме итд.); - пронађе са великом лакоћом дијелове (теме, прелазе) као и тоналне промјене; - анализира примјере соло пјесме, руковети или дијелове кантате, пасије уз звучне		- пружи основна тумачења о специфичности вокалне музике и формама; - објасни врсте вокални облика у ранијим периодима; - пружи основна тумачења о соло-пјесми (врстама и улози пратње) приказујући све типове соло пјеме кроз примјере из литературе употпуњене живим звуком; - објасни грађу хорске пјесме са посрбним освртом на Руковет; - прикаже врсте речитатива и специфичности облика арије како теоретски тако и кроз анализу; - прикаже и објасни појам и грађу кантате и ораторија; пасије и мисе; реквијема , литургије и опела; - инсистира на сталним анализама из музичке

		примјере.		литературе усменим или писменим (са ослонцем на звук).
3. Музичко сценски облици	- све разматране и научене облике препозна и уочи у свакој од нумера; - уочи грађу и микро облик сваке нумере у музичко сценском дјелу.	- препозна грађу сваког става у опери; - примјени знање о музичко сценским облицима на часовима историје музике, инструмента или хора.		- представи основна тумачења о појму опере као музичко сценског дјела; - прикаже (уколико је у могућности) визуелно поједине дијелове нумера у опери и анализира их са ученицима; - објасни особености музичке драме; - објасни форму балета као музичко-сценског дјела са инструменталном музиком, у којем пантомима и игра представљају изражајно средство драмске радње; - све разматране музичке форме поред нотног записа и визуелно прикаже ученицима.
Интеграција				
Корелација са наставом клавира, главног инструмента, хармоније, историје музике, хора и солфеђа.				
Извори				
- Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске; - Друга стручна и теоријска литература (стручни часописи, приручници, збирке, видео и аудио записи, интернет и сл.)				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				